

De moderne maïsrassen kunnen prachtige opbrengsten halen, maar in de praktijk wordt hun potentieel lang niet altijd benut, merkt veehouderijmanager Jos Groot Koerkamp van Limagrain. De oorzaak: fouten en onvolkomenheden in de teelt, beginnend bij onvoldoende bemesting en eindigend bij weinig zorg voor het perceel wanneer de maïs eraf is. "Op maïsland horen geen eendjes te zwemmen."

"Teeltfouten staan topopbrengsten in de weg"

Jos Groot Koerkamp, commerciële manager Limagrain

Met trots kan Jos Groot Koerkamp wijzen op de prachtige resultaten die de rassenveredeling jaar na jaar haalt. "Wanneer je de opbrengsten van nu vergelijkt met die van vijftien jaar geleden zie je dat we nu dertig procent meer massa of voederwaarde van een hectare halen. Elk jaar twee procent meer dus." Groot Koerkamp is momenteel woordvoerder van de commissie rassenlijstonderzoek van Plantum. De brancheorganisatie van de Nederlandse kweekbedrijven is de initiator van het onafhankelijke rassenlijstonderzoek in Nederland. Een onderzoek waar Groot Koerkamp trots op is. "Door deze samenwerking van kwekers hebben we in Nederland met afstand de beste en betrouwbaarste rassenlijst. Een lijst die onafhankelijk wordt opgesteld en afgestemd is op de praktijk."

Dit jaar is in de opzet van de lijst een forse verandering doorgevoerd. Dat zou kunnen suggereren dat de lijst niet zo goed is als werd verondersteld. Vanuit sommige kwekers is er bij tijd en wijle ook forse kritiek op de onderzoeks aanpak. Het gaat dan om het juiste oogsttijdstip en de kenmerken waarop wordt geselecteerd, zoals voederwaarde en celwandverteerbaarheid. Groot Koerkamp bevestigt dat er kritiek is, maar ziet juist daarin de kracht van het gezamenlijke onderzoek. "De aanpassingen die we nu hebben doorgevoerd, bevestigen dat we luisteren naar de markt."

De belangrijkste wijziging die dit jaar is doorgevoerd, is het oogsten van de proeven op twee verschillende momenten. Werden in het verleden de proeven allemaal op hetzelfde tijdstip geoogst, met als gevolg rassen die veel te vroeg en andere die veel te laat werden geoogst, nu wordt vooraf een keuze gemaakt. Een kweker kiest daarbij vooraf of hij zijn ras in de zeer vroege tot vroege groep of in de middenvroeg tot middenlate groep wil onderzoeken. Op deze wijze hoopt Plantum dat het resultaat beter aansluit bij de praktijk. "We zagen dat vooral bij de middenvroeg rassen, die in Nederland het grootste teeltgebied beslaan, de resultaten niet goed overeenkwamen met de praktijk. De komende jaren, als we meerdere jaren volgens deze systematiek hebben gewerkt, verwachten we ook dat het aantal rassen in deze groep toeneemt."

Wat Groot Koerkamp veel meer zorgen baart dan de discussie over de opzet van de rassenlijst is het achterblijven van de opbrengst op veel percelen in Nederland. "Uit de rassenproeven weten we dat we theoretisch zeker 20.500 kVEM per hectare moeten kunnen produceren. In de praktijk komt nog niet de helft van de telers daarbij in de buurt. Zonde, want daardoor gaat veel voederwaarde verloren. Voederwaarde die ze daarna bij de voerleverancier bij moeten kopen."

"Ik zie nu op sommige percelen eendjes zwemmen. Dat kan niet."

Veel telers benutten het potentieel dus bij lange na niet. "Ik denk dat Nederland gemiddeld blij is met vijftien ton droge stof per hectare. Zonde, want als de teelt goed wordt uitgevoerd, moet zeker twintig ton mogelijk zijn. Natuurlijk zijn er altijd redenen - zoals het weer - dat je dat niet haalt, maar die effecten worden vergroot doordat telers steken laten vallen in de teelt."

Veehouders laten daardoor feitelijk veel geld liggen, stelt hij. "Elke kVEM die je van eigen land haalt, hoef je niet meer aan te kopen. Zeker in deze tijd met hoge voerkosten laat je daar dus veel liggen", zegt hij. Groot Koerkamp verwacht dat dit straks nog veel harder zal gaan tellen. "Als de quotering is afgeschaft, zal de ruwvoeropbrengst van eigen land waarschijnlijk bepalend zijn hoeveel melk iemand kan produceren. Dan is de noodzaak nog groter om de voederwaardeopbrengst van je eigen land te maximaliseren."

Voor de tekortkomingen in de teelt zijn veel oorzaken aan te wijzen. De eerste ziet hij in de winter regelmatig wanneer hij door het land rijdt op weg naar klanten. "Ik zie veel te vaak eendjes zwemmen op percelen waar maïs heeft gestaan. Dat is natuurlijk uit den boze. Natuurlijk is er soms onder slechte omstandigheden geoogst, maar ook dan is er altijd wel een moment om een perceel los te trekken", stelt Groot Koerkamp vast. En als dat niet gaat, kun je altijd met een rupskraantje greppels maken om het water weg te laten lopen. Voor loon-

werkers is het belangrijk om daar aandacht aan te besteden, stelt hij. “De eerste die namelijk de schuld krijgt bij slechte opbrengsten is de loonwerker. Daarna deugt het ras niet en pas daarna wordt er misschien naar eigen fouten gekeken.”

“Door fouten in de teelt laten veehouders veel geld liggen.”

Een belangrijk probleem waardoor opbrengst verloren gaat, is de bodemvruchtbaarheid, stelt Groot Koerkamp. “Het geeft toch te denken als op bijna tweederde van de percelen de pH-waarde te laag is. Dat kost onnodig opbrengst, want op bekalking zit geen enkele beperking. Die investering verdient zich altijd terug. Dat het niet gebeurt, is gewoon verkeerde zuinigheid”, zegt hij. Het verbaast hem wel dat dit de afgelopen jaren zo ver is teruggelopen. “Bekalken is toch een echte loonwerkersactiviteit. Daar zou je veel actiever mee bezig moeten zijn. Het is een kleine moeite om de grondonderzoeken te bekijken en te adviseren over een reparatie- of onderhoudsbekalking.”

Net als kalk is kali een meststof die niet aan regels is gebonden. Ook hierbij neemt de kans op een tekort toe, merkt de praktijk. Het is het gevolg van een forse onttrekking van zo’n 300 kilogram kali door een normaal gewas maïs, terwijl dat niet meer terugkomt met de mest. “Daarom moet je dus ook regelmatig de kalibemesting bijwerken.”

De krappe bemestingstoestand is volgens hem ook de oorzaak van het groeiend aantal ziekten waarmee maïstelers te maken krijgen. “Het is gewoon een gevolg van planten die in de stress raken - gevoeliger worden voor infecties - omdat ze niet langer voldoende voedsel tot hun beschikking hebben. We veredelen als LG zeker ook op mineralenefficiëntie, maar dat is niet altijd even gemakkelijk. Je ziet steeds weer nieuwe problemen opduiken en vaak is dat regionaal.”

Hij denkt dat het belangrijker is om zorg aan de bodem en de teelt te besteden dan aan een aangepaste rassenkeuze. “Het gaat om het hele pakket. Hoe is de zaai- en zaibedbereiding, wanneer ga je zaaien, wat doe je aan bemesting, wanneer wordt er gespoten en natuurlijk: wat doe je na de oogst? Denk ook aan groenbemesting en vruchtwisseling, dat zou een vast gegeven moeten zijn! Met deze zaken is veel meer winst te behalen dan met de laatste procentjes in de rassenkeuze. Maar natuurlijk leg je daarmee wel de basis voor het beste resultaat. Waar het om gaat, is dat alle factoren in orde zijn. Jammer genoeg laten loonwerkers en telers daar veel liggen.”

Tekst & foto: **Toon van der Stok**